

Strindberg is nog steeds niet dood

HET ZWEEDSE THEATER ANNO 2007

WOUTER HILLAERT

illustraties : www.strindberghelium.com

Dat het theater uitdrukking geeft aan 's lands cultuur, is een stelling die is heengegaan samen met Herman Teirlinck. Vandaag representeren artiesten zichzelf en voeren ze oppositie. En toch was het precies Teirlincks idee waarmee ik eind mei thuiskwam van de vijfdaagse Zweedse Theaterbiennale in Örebro. In de twaalf geselecteerde 'beste Zweedse producties sinds 2005' die ik zag passeren, liet theater zich weer lezen als de weerspiegeling, zelfs de constructie van een nationale identiteit. Met de scheuren erbij.

Zweeds theater? We zien op onze Vlaamse podia de hele wereld passeren, maar uit Strindbergs land kennen we amper meer dan Strindberg zelf. Van Ingmar Bergman hebben we enkel de films gezien, van Per Olov Enquist lezen we de romans. En Lars Norén was wel even hét hebeding van regisseurs in de jaren tachtig, maar behalve Theater Zuidpool in *Oorlog* heeft geen gezelschap zich nog afgevraagd waar het met deze 'traumatische' heenging sinds hij midden de jaren negentig zijn claustrofobische psychodrama's afzwoer. *The rest is silence*. Staffan Göthe, de Zweedse Pagnol? Kristina Lugn, grande dame van het ironische feminisme? Suzanne Osten, de Eva Bal van het Europese jeugdtheater? Als deze namen al een belletje doen rinkelen, dan is het van horen zeggen. Zweeds theater is in Vlaanderen vooral een cliché: het bestaat uit donkere familiedrama's met een hoog naturalistisch gehalte. Verrassend genoeg blijkt dat cliché grotendeels te kloppen met de werkelijkheid, of toch met de selectie van de zeven theatercritici die de Biënnalejury bemannen. Hun bewuste keuze voor vers gepende dramateksten van jonge auteurs die zich opwerken uit de schaduw van de genoemde grote namen, lijkt één groot erfgenaamschap in de lijn van Strindberg. Officieel heet het dat hun schrijfsels allen representatief zijn voor 'de opvallende heropbloei op de Zweedse podia van een actuele, maatschappijkritische en veelal brutale dramaturgie', maar daaronder spreekt nog steeds de laat-negentiende eeuw. Neem *Vinter smart* (*Straks weer winter*), op een tekst van Lena Andersson voor het lokale Länsteatern Örebro. Tegen een achtergrond van smalle berkjes tekent zich een typisch Zweedse, buitensteedse familie af. Onder de trotse blauwgele vlag van de natie zorgt moeder voor spijs en drank, traint dochterlief in de zomerse zon voor het komende skiseizoen en kampt haar broer met zijn mannelijkheid. Blij gemutst komt papa van zijn maitresse thuis om in deze schoot van het familiale geluk midzomernacht te vieren, maar het enige dat hij op zijn bord krijgt, is *bagarre*. Zo fel komen zijn dierbare vrouw en kinderen tegen zijn autoritaire en in